

Topsportbeleid MBO Utrecht Juli 2024

Uitgave:
Definitief vastgesteld door College van Bestuur op:
Instemming Studentenraad op:
Opgesteld door:

Kenmerk:

1.0
2 september 2024
N.v.t.
Justin ter Huurne (Sportacademie
Utrecht), Linda Nienhuis (O&K)
Guus Hermans (Dienst SZ)
CvB/2024-077/01

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het topsportbeleid (maatwerk bij een duale carrière).....	4
2.1 Het doel van het topsportbeleid	4
2.2 Doelgroep topsportbeleid	4
2.3 Faciliteiten	5
2.3.1 Diensten.....	5
2.3.2 Financiële ondersteuning	5
2.4 Rol van betrokken partijen.....	6
2.4.1 De instelling	6
2.4.2 De student.....	6
2.4.3 De trainer/coach.....	7
2.4.4 BPV-praktijkplek.....	7
2.4.5 Het College van Bestuur	7
2.5 Onderwijs op maat	7
2.5.1 Het opstellen van een maatwerkprogramma	7
2.5.2 De topsportovereenkomst	8
3. Netwerk topsportcoördinatoren.....	8
Bijlage 1: Voorwaarden dubbele kinderbijslag uitwonende mbo-student met topsport(talent)status.....	9
Bijlage 2: Taakomschrijving topsportcoördinator mbo	9
Bijlage 3: Bronnen	9

Voorwoord

Beste lezer,

In het onderwijs zijn meerdere studenten die naast hun opleiding bezig zijn met het onderhouden/opbouwen van een topsportcarrière. Zowel het volgen van een opleiding als het beoefenen van topsport kost veel tijd, en deze werelden sluiten niet altijd naadloos op elkaar aan.

Ook binnen MBO-Utrecht zijn er tientallen studenten die de wereld van topsport combineren met een opleiding, en dat is niet altijd even makkelijk. Genoeg reden dus om met de student mee te denken in mogelijkheden.

Een duale carrière, wat verstaan we daar onder bij MBO-Utrecht, en wanneer komt een student in aanmerking voor zo'n traject op maat om deze duale carrière te ondersteunen?

Vraagstukken die leiden tot het schrijven van beleid. Dit topsportbeleid geeft antwoord op de vraagstukken rondom duale carrière en de topsportovereenkomst.

Justin ter Huurne
Topsportcoördinator MBO-Utrecht

1. Inleiding

Het middelbaar beroepsonderwijs volgen als student die participeert in de topsport, (on)mogelijk?

Binnen het MBO-onderwijs kan het volgen van zowel een opleiding als topsport een lastige combinatie zijn. Toch kan het onderwijs een rol spelen bij het investeren in de sporter van de toekomst. In Nederland zijn 30 MBO-instellingen die topsportvriendelijk onderwijs bieden (NOC*NSF, Z.D.). MBO Utrecht is er hier één van.

Studenten die sporten in de landelijke- en/of wereldtop moeten aan veel trainingssessies deelnemen om blijvend te participeren aan (inter)nationale wedstrijden. Deze sessies zijn veelal intensief en vragen veel van een student. In sommige gevallen is het zo dat de trainingstijden binnen schooltijden vallen of kort volgen op de schooltijd waardoor de student deze niet kan bijwonen. Daarom is deze doelgroep gebaat bij een maatwerkprogramma vanuit MBO Utrecht, zodat zij worden ondersteund in hun duale carrière.

Om handvatten te geven aan de ondersteuning van een student met een duale carrière gaan we in dit beleid in op de inclusiecriteria van een student in de topsport, de topsportovereenkomst en een maatwerkprogramma.

Dit beleid is geschreven door de topsportcoördinator van MBO Utrecht in samenspraak met de dienst Onderwijs & Kwaliteit en Studentzaken. Het beleid is vormgegeven op basis van de handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo (MBO Raad, 2021) in combinatie met informatie uit het netwerk van topsportcoördinatoren.

2. Het topsportbeleid (maatwerk bij een duale carrière)

Zoals hierboven beschreven heeft een student in de topsport behoefte aan maatwerk tijdens de opleiding. Dit maatwerk wordt mogelijk gemaakt door een zogeheten topsportovereenkomst. De topsportovereenkomst komt voort uit een servicedocument topsportaddendum die het Platform bewegen en Sport van de MBO Raad in 2012 heeft opgesteld in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Inspectie van Onderwijs. Bij MBO Utrecht past de topsportovereenkomst in de plusgesprekken binnen het reguliere instroomproces¹.

Voordat we invulling kunnen geven aan zo'n topsportovereenkomst is het van belang een beleid te kaderen binnen de volgende onderwerpen:

- Het doel van het topsportbeleid (2.1)
- Inclusiecriteria van de doelgroep (2.2)
- Welke faciliteiten worden vrijgemaakt (2.3)
- Betrokken partijen binnen de topsportovereenkomst (2.4)
- Maatwerk voor de student (2.5)

2.1 Het doel van het topsportbeleid

Het topsportbeleid van MBO Utrecht helpt de student in het vormgeven van een duale carrière met betrekking tot de topsport. Het hoofddoel van het topsportbeleid is de student te ondersteunen in het behalen van een diploma en gelijktijdig optimaal te ondersteunen bij diens talentontwikkeling in de sportwereld. Dit sluit naadloos aan bij onze visie waarin we studenten richting en ruimte geven voor het ontplooiën van talenten. Tegelijkertijd is het een mooie uitwerking van Persoonlijk leren. We maken de inrichting en het tempo van de opleiding passend voor de student. Hierin is een duidelijke rol weggelegd voor de student om, onder begeleiding van de opleiding, eigen regie te nemen op diens leerroute op maat.

2.2 Doelgroep topsportbeleid

Een instelling bepaalt zelf welke studenten wel en welke studenten niet behoren tot de doelgroep van het topsportbeleid. Tegelijkertijd worden er vanuit verschillende instanties statussen aangedragen om richting te geven aan de inclusiecriteria.

Een student valt onder het topsportbeleid van MBO Utrecht wanneer deze:

- één van de NOC*NSF-statussen heeft;
- een talent- of beloftestatus heeft vanuit de KNVB of desbetreffende sportbond;
- aantoonbaar participeert op het hoogste nationale niveau in een leeftijdscategorie;

¹ [Kwaliteitskader Instroom 2024-2024](#)

- aantoonbaar participeert op het hoogste internationale niveau in een leeftijdscategorie.

*NOC*NSF-status*

In Nederland zijn veel sportbonden aangesloten bij de NOC*NSF. Elk van deze sportbonden heeft criteria per leeftijdscategorie waaraan een sporter moet voldoen om in aanmerking te komen voor een topsportstatus². NOC*NSF reikt de volgende statussen uit voor talent- & topsport³:

- A-status (sporter zit tussen de top-8 tijdens een WK, OS of PS);
- selectiestatus (op basis van de door sportbond gestelde eisen);
- high potential (uitzonderlijk geval waarin sporter een hoog perspectief heeft op top-3 tijdens WK, OS of PS);
- bondsstatus (senior sporter die binnen de top 16 is geëindigd op WK, OS of PS);
- International Talent;
- Nationaal Talent;
- beloftestatus.

Talentstatus van de sportbonden

De Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB) kent een talentstatus toe aan clubs die minimaal op regionaal niveau gecertificeerd zijn en waarbij het betreffende team minimaal participeert in de eerste vier divisies. Indien de clubs voldoen aan de gestelde criteria leveren deze vervolgens een ledenlijst aan bij de KNVB. Nadat deze gecontroleerd zijn, worden voor de gegevens in het portal van NOC*NSF opgenomen (vrouwen) of worden de statussen weergegeven bij de KNVB zelf (mannen). Van deze statussen heeft de topsportcoördinator die bij de MBO Raad bekend is toegang om deze in te zien.

Sportbonden die niet aangesloten zijn bij NOC*NSF kunnen statussen toekennen aan sporters. Bij twijfel kan vanuit school contact worden opgenomen met de sportbond in hoeverre de status valt onder het topsportbeleid.

2.3 Faciliteiten

Evenals de instelling vrij is om criteria te stellen aan de topsporters is de instelling ook vrij om faciliteiten in diensten en financiële ondersteuning te bieden aan een student met een topsportstatus.

2.3.1 Diensten

MBO Utrecht faciliteert de studenten met verschillende diensten om zo de student te ondersteunen in een duale carrière. Hieronder vallen in ieder geval onderstaande diensten.

- Een onderwijsprogramma op maat, hierdoor kan de student de opleiding combineren met trainingen en wedstrijden.
- Extra begeleiding van SLB'er.
- Begeleiding vanuit de topsportcoördinator als eerste aanspreekpunt voor de SLB'er
- Mogelijkheden tot onderwijs op afstand in verband met verblijfsperiodes in het buitenland, trainingsstages of wedstrijden.
- Alternatieve planning binnen toetsing en examinering.

2.3.2 Financiële ondersteuning

Binnen MBO Utrecht kennen we de volgende mogelijkheden voor financiële ondersteuning van de student met een duale carrière.

² Zie [Ledenlijst NOC*NSF - NOCNSF](#)

³ Zie [Topsportstatus - NOCNSF](#)

- **NOC*NSF**

Studenten met een NOC*NSF A-, HP- of selectiestatus kunnen ook in aanmerking komen voor een kostenvergoedingsregeling. NOC*NSF biedt deze vergoeding aan om reis- en verblijfskosten te vergoeden die topsporters maken voor de sport. Een topsporters met een A- of HP-status kan maximaal 200,- euro per maand vergoed krijgen. Voor sporters met een selectiestatus geldt een bedrag van maximaal 300,- euro per maand. Deze regeling komt vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport (VWS) en wordt mogelijk gemaakt door het fonds voor topsporters. Heeft een topsporter op school één van deze statussen, dan kan diegene de aanvraag indienen via: [Kostenvergoeding - NOCNSF \(Z.D.\)](#).

- **Dubbele kinderbijslag uitwonende mbo-studenten met topsport(talent)status**

Wanneer een student uitwonend is omdat die een topsportopleiding volgt aan een van de topsportcentra in combinatie met een mbo-opleiding, kan de student in aanmerking komen voor een dubbele kinderbijslag. Dit geldt echter alleen wanneer de student voldoet aan een aantal voorwaarden (Overheid wettenbank, 2023). In bijlage 3 wordt verder ingegaan op de voorwaarden om in aanmerking te komen voor dubbele kinderbijslag.

- **Het mbo-studentenfonds**

In enkele gevallen kan het zo zijn dat de student financiële ondersteuning nodig heeft doordat de student vertraging heeft opgelopen door bijzondere omstandigheden. Sinds 1 augustus 2021 zijn mbo-scholen wettelijk verplicht een studentenfonds⁴ in te richten waarin studenten o.a. aanvraag kunnen doen op financiële ondersteuning bij bijzondere omstandigheden. Onder overige bijzondere omstandigheden kan een topsporter, die door zijn topsportcarrière vertraging heeft opgelopen, ook vallen.

2.4 Rol van betrokken partijen

In de topsportovereenkomst leggen we vast welke diensten of vergoedingen de student vanuit MBO Utrecht gefaciliteerd krijgt. Samen met de SLB'er wordt gekeken naar een programma op maat. Het vraagt echter meerdere partijen om een duale carrière van een student te ondersteunen. Hieronder lichten we de taken en verantwoordelijkheden van elke samenwerkingspartij verder toe.

2.4.1 De instelling

- MBO Utrecht faciliteert een topsportcoördinator die advies kan uitdragen naar SLB'ers voor het maken van afspraken met studenten in het combineren van de opleiding met topsport. De SLB'er legt de afspraken vast in een topsportovereenkomst, documenteert deze in het individueel begeleidingsplan (IBP) in Osiris en is verantwoordelijk voor het begeleiden van de student in de duale carrière (zie bijlage 3). De topsportcoördinator ontvangt deze ingevulde documenten en bewaard deze om in- en overzicht te houden.
- De topsportcoördinator kan ingeschakeld worden door de SLB'er om mee te denken en te adviseren voor een programma op maat. Ook kan de topsportcoördinator de SLB'er op de hoogte brengen van de verschillende faciliteiten waar de student gebruik van kan maken.
- De SLB'er monitort de student met betrekking tot studievoortgang, verzuim en gelopen BPV-uren. Voor vragen hierover kan de SLB'er contact opnemen met de topsportcoördinator.
- Elke periode organiseert de SLB'er een evaluatiemoment en maakt indien nodig aanpassingen in het programma op maat. Aansluitend controleert de topsportcoördinator elk jaar de status van de studenten met een topsportovereenkomst (de overeenkomst is geldig voor één schooljaar). Aan de start van het nieuwe schooljaar wordt wanneer van toepassing een nieuwe overeenkomst opgesteld.
- De SLB'er neemt, indien nodig, contact op met de sportvereniging en eventueel ouders/verzorgers, bijvoorbeeld bij dreigende studievertraging.
- De SLB'er onderhoudt contacten met de sportvereniging/trainer bijv. over de studievoortgang van de student.
- De topsportcoördinator kan per talentvolle sporter aantonen dat student valt onder de doelgroep van het topsportbeleid van de school en documenteert dit.
- Uitzonderlijke prestaties worden door de SLB'er doorgegeven aan de topsportcoördinator, deze kunnen worden gedeeld met communicatie om de zichtbaarheid te vergroten.

2.4.2 De student

- De student dient zich te houden aan gemaakte afspraken opgenomen in de topsportovereenkomst.

⁴ Zie ook [2023-0035-Regeling-leermiddelen-schoolkosten-en-financien.pdf \(mboutrecht.nl\)](#)

- De student voorziet de SLB'er van de benodigde informatie met betrekking tot wedstrijdschema's, trainingen en reistijden.
- De student brengt de praktijkplek (BPV) op de hoogte van de topsportovereenkomst en de daarin gemaakte afspraken.
- Indien de student bij NOC*NSF een status heeft voorziet de student het portal van NOC*NSF van de gegevens van school. Wanneer de bond niet aangesloten is bij NOC*NSF zorgt de student ervoor dat de schoolgegevens bekend worden bij de bond.
- De student houdt de SLB'er periodiek op de hoogte van ontwikkelingen of veranderingen op het gebied van de duale carrière. De communicatie vanuit de student is een voorwaarde om vanuit school een goede begeleiding te ontvangen.
- De student moet zich ervan bewust zijn dat het herhaaldelijk niet nakomen van gemaakte afspraken kan resulteren in de ontbinding van de topsportovereenkomst.

2.4.3 De trainer/coach

- De trainer/coach houdt de student in de gaten betreft het welzijn. De trainer/coach kan contact opzoeken met de SLB'er wanneer het vermoeden ontstaat dat de duale carrière teveel vraagt van de student.

2.4.4 BPV-praktijkplek

- De BPV-begeleider kan contact opzoeken met de SLB'er wanneer het vermoeden ontstaat dat de duale carrière in combinatie met de BPV teveel vraagt van de student.

2.4.5 Het College van Bestuur

- Het College van Bestuur heeft de doorslaggevende stem in de bepaling of een student met een topsportovereenkomst in aanmerking komt voor financiële ondersteuning uit het studentenfonds (zie 2.3.2).

2.5 Onderwijs op maat

Voor een student die valt onder het topsportbeleid stellen we een onderwijsprogramma op maat op. Hierin kan beschreven worden dat de student minder uren BOT (begeleide onderwijstijd) of BPV (beroepspraktijkvorming) maakt dan het reguliere programma, wanneer dit nodig is om de trainingen en wedstrijden te combineren met de opleiding. Deze regeling is zowel voor BOL- als BBL-opleidingen.

Deze onderwijsprogramma's op maat zijn alleen mogelijk als er een opleiding van aantoonbaar voldoende kwaliteit wordt geboden⁵. Belangrijk daarbij is dat we de studievoortgang monitoren, zodat zichtbaar is of de opleiding binnen de afgesproken studieduur met een diploma afgerond kan worden. Afspraken over een onderwijsprogramma op maat en monitoring van de studievoortgang leggen we vast in de topsportovereenkomst.

2.5.1 Het opstellen van een maatwerkprogramma

Het opstellen van onderwijs op maat kan veel vragen met zich mee brengen. Hieronder staan enkele punten beschreven die richting geven aan het schrijven van onderwijs op maat⁶.

- Het opstellen van een plan van aanpak: hoe gaat de student voldoen aan de kwaliteitseisen uit het KD (kwalificatiedossier). De SLB'er en student bekijken gezamenlijk welke kwalificatie-eisen in het KD staan, bespreken hoe de student hieraan gaat voldoen en maken op basis daarvan een onderwijsprogramma op maat. De topsportcoördinator heeft hierbij een adviserende functie. De inhoudelijke keuzes van het programma worden begeleid door de SLB'er.
- Per periode geeft de student inzicht in de trainingen en wedstrijden. Deze worden bij de SLB'er aangeleverd. De SLB'er verwerkt deze gegevens in het maatwerkprogramma. Hierin kan worden opgenomen aan welke onderwijsactiviteiten de student voor een (te bepalen) aantal uur deelneemt.

De opleiding is eindverantwoordelijk voor het maatwerkprogramma en mag zelf bepalen in hoeverre een maatwerkprogramma mogelijk is.

⁵ Zie [Handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo](#)

⁶ Zie ook [Bijlage 4 Handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo](#)

2.5.2 De topsportovereenkomst

Een student die in aanmerking komt voor het topsportbeleid van MBO Utrecht volgt in het reguliere instroomproces de route langs het plusgesprek. De behoefte aan ondersteuning tijdens de opleiding in het kader van topsport wordt in beeld gebracht. Daarnaast checken we of de student aangepaste examinering nodig heeft. We communiceren de basisafspraken rondom extra ondersteuning naar de student. De student dient in te stemmen met de gemaakte afspraken voorafgaand aan de inschrijving. De uitwerking van die afspraken volgt bij start schooljaar in het individueel begeleidingsplan (IBP). De afspraken in de topsportovereenkomst zijn onderdeel van het IBP.

Onderwijs op maat is mogelijk binnen de kaders van de topsportovereenkomst als de betreffende school de kwaliteit en de begeleiding van de student in kwestie met betrekking tot het onderwijsprogramma kan verantwoorden. Dit 'verantwoorden' dient gedaan te worden met bewijsmateriaal zoals een aangepast rooster, overzicht van gevolgde activiteiten, etc.

3. Netwerk topsportcoördinatoren

Het netwerk topsportcoördinatoren houdt zich bezig met verschillende casussen rondom een duale carrière. Ook vindt hierin overleg plaats in hoeverre het huidige beleid nog volstaat. Daarnaast wordt dit netwerk ingezet om adviezen in te winnen voor instellingen en voor de MBO Raad. Dit netwerk bestaat uit 51 coördinatoren en is in te zien op pagina [Topsportcoördinatoren mbo-instellingen](#) op de website van NOC*NSF.

Bijlage 1: Voorwaarden dubbele kinderbijslag uitwonende mbo-student met topsport(talent)status

Voorwaarden om in aanmerking te komen op dubbele kinderbijslag (Overheid wettenbank¹, 2023):

- De ouder/verzorger betaalt per kwartaal meer dan 1.149 aan onderhoud voor het kind (student).
- De student is uitwonend. D.w.z. ouders verblijven minder dan 45 dagen per kwartaal bij de student. Hierbij worden alle bezoekperiodes van beide ouders in een kwartaal bij elkaar opgeteld. Ook als het bezoek in het ene kwartaal start en doorloopt in het volgende kwartaal.
- De student volgt een mbo-opleiding.
- De student heeft een door NOC*NSF erkende status op tenminste toptalentniveau.
- De student combineert opleiding en topsport bij een van de erkende centra voor topsport.
- De afstand van het ouderlijk huis naar de opleiding groter is dan 25 kilometer enkele reis (korst mogelijke route gemeten in routenet).
- Een vergelijkbare opleiding niet binnen 25 kilometer van het ouderlijk huis is tenzij; student een niet bekostigde mbo-opleiding volgt.

Bijlage 2: Taakomschrijving topsportcoördinator mbo

Binnen het Netwerk Topsportcoördinatoren van de MBO Raad is een werkgroep professionalisering actief. Deze werkgroep heeft een taakomschrijving voor de topsportcoördinator ontwikkeld als advies aan mbo-scholen en topsportcoördinatoren.

MBO Utrecht breed hebben wij één topsportcoördinator. De belangrijkste taak is het verzorgen van advies en ondersteuning voor de organisatie en specifiek de SLB'er. De coördinator heeft overzicht van alle topsportcasussen van MBO Utrecht. We evalueren deze werkwijze jaarlijks.

Overige verantwoordelijkheden die de topsportcoördinator heeft:

Met betrekking tot een opleiding:

- Meedenken in een juiste afstemming tussen student en SLB'er.
- Vraagbaak voor de organisatie (teammanagers, SLB'ers, docenten en stagebedrijven).
- Op de hoogte zijn van de netwerken rond topsport in het mbo (MBO Raad, NOC*NSF, TeamNL centra, etc.) en bijbehorende systemen.
- Het bewaken van de procedures.

Met betrekking tot de organisatie:

- Het borgen en organiseren van topsportbeleid volgens de geldende richtlijnen vanuit onderwijs en NOC*NSF.
- Aansluiten bij het Netwerk Topsportcoördinatoren MBO Raad.
- In- & overzichtelijk houden van topsporters binnen het onderwijs.
- Delen van uitzonderlijke (topsport) prestaties in samenwerking met communicatie.

Informatie overgenomen van MBO Raad. (2021). Handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo, van [handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo versie 1.0.pdf](https://mboraad.nl/handreiking-maatwerk-voor-talentvolle-sporters-in-het-mbo-versie-1.0.pdf) (mboraad.nl)

Bijlage 3: Bronnen

1. Bruin, de D. (5 oktober 2021). Handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo. Geraadpleegd op 6 november 2023, van [handreiking maatwerk voor talentvolle sporters in het mbo versie 1.0.pdf](https://mboraad.nl/handreiking-maatwerk-voor-talentvolle-sporters-in-het-mbo-versie-1.0.pdf) (mboraad.nl)
2. NOC*NSF. (Z.D.). Middelbaar beroepsonderwijs en topsport combineren. Geraadpleegd op 13 november 2023, van [Middelbaar beroepsonderwijs en topsport combineren - NOCNSF](#)
3. NOC*NSF¹. (Z.D.). Ledenlijst NOC*NSF. Geraadpleegd op 13 november 2023, van [Ledenlijst NOC*NSF - NOCNSF](#)
4. NOC*NSF². (Z.D.). TeamNL topsportstatus. Geraadpleegd op 13 november 2023, van [Topsportstatus - NOCNSF](#)

5. NOC*NSF³. (Z.D.). Kostenvergoeding. Geraadpleegd op 13 november 2023, van [Kostenvergoeding - NOCNSF](#)
6. Overheid wettenbank. (20 november 2023). Algemene kinderbijslagwet, geraadpleegd op 20 november 2023, van [wetten.nl - Regeling - Algemene Kinderbijslagwet - BWBR0002368 \(overheid.nl\)](#)
7. Overheid wettenbank¹. 20 november 2023). Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen. Geraadpleegd op 20 november 2023, van [wetten.nl - Regeling - Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen - BWBR0035797 \(overheid.nl\)](#)